

Alar Süda
Riigimetsa Majandamise Keskus
alar.suda@rmk.ee

Teie 30.01.2025 nr 3-1.60/2024/80

Meie 25.02.2025 nr 15-2/480-1

Ettepanekud ja tagasiside Viimsi vallas
kohalike kaitsealade metsade
majandamisele ja kasutamisele

Käesolev kiri on järg Viimsi vallavalitsuse, kohalike kogukondade ja Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) koosolekule, mis leidis aset 17.12.2024 ning RMK 30.01.2025 kirjale nr 3-1.60/2024/80. Kommunikatsioon on peamiselt ajendatud kuivanud ohtlikest puudest Viimsi poolsaare kohaliku tasandi kaitsealade metsades ja nende alade majandamisest, kus selliseid puid on kogumis koos. Toome kirjas välja ka omapoolseid mõtteid tulevikuks seoses kogukonnametsadega.

30.01.2025 edastasite meile ettepanekud kuusikute seisukorra parandamiseks ja järgnevalt vastame igale Teie väljatoodud punktile:

- 1) Teie: Alustaks lahenduste otsimisega Randvere-Tädu kogukonnaalast, kus esmajärjekorras tegutseks valla ja kogukonna poolt välja pakutud piirkondades. Kui tuleb ettepanekuid ka mujalt, lülitaks nad eraldi objektidena juurde.

Meie: Oleme nõus, et esimene tähelepanu pöörata neile aladele, kus inimesed metsaala kõige enam külastavad ja kus on oht surnud, kuid veel jalal seisvatest puudest, kõige suuremad. Randvere-Tädu kogukonnaala piirkonda jääb ka Tädu loodusõpperada, mille osas oleme sanitaarraied juba ka kooskõlastanud ja hetkel peaksid raietööd raja ümbruses toimuma või juba tehtud olema.

- 2) Teie: Raiumisele läheksid kuivanud ja kasvujõuetuseni kahjustunud kuused. Elujõulised puud jäävad kasvama.

Meie: Oleme nõus.

- 3) Teie: Esmajärjekorras tegeleks valla ja kogukondade poolt välja pakutud asula piiri ja teeservadega ning kaasaks sinna lähipiirkonna. Täpsed raieala piirid kujuneksid valla ja kogukonnaga suhtlemisel.

Meie: Oleme nõus.

- 4) Teie: Kui kuskil on kuivanud kuusikute suuremaid alasid, tuleb kokku leppida, kuidas seal probleem lahendada. Randvere-Tädu piirkonnas on põhimõtteliselt kuni 2 ha lageraied lubatud.

Meie: Mäealuse MKA kaitse-eeskirja § 6 lõike 5 punktis 4 on toodud välja, et kaitseala valitseja nõusolekul on vahelduvate kooslustena arenevates (laane- ja sürja-) metsades lageraie kitsa langina lubatud. Leiame aga, et lageraie on sedavõrd intensiivne looduse mõjutaja, et iga lageraieplaani tuleb vaadelda individuaalselt. Peame oma looduse

väärtusteks haruldasi ning ohustatud liike, sidusat metsamassiivi ja vanade metsade olemasolu, mis omakorda panustab piirkonna metsade erilisusse ja liigirikkusse. Püüame alati arvestada ala kaitse-eesmärkidega ja soovime piirkonna loodusväärtusi säilitada, samas mõistame, et raied mingis ulatuses on vajalikud. Kui RKM-l on konkreetseid ettepanekuid mingi ala majandamise osas, siis oleme alati valmis kuulama ja kaasa mõtlema. Me ei välista, et mõnesse kohta tuleb metsa sisse raiuda lage ala, sest enamus puid on surnud.

- 5) Teie: Kevadel käiksid RMK esindajad selleks ajaks vallalt ja kogukonnalt laekunud kuivanud puude raiesoovide piirkonnad läbi. Ülevaatuse tulemusena pakusime välja raieala ja raieviisi.

Meie: Oleme nõus.

- 6) Teie: Teeme kokkusaamise valla ja kogukonna esindajatega ja lepime kokku raietööde tingimused.

Meie: Oleme nõus.

- 7) Teie: Raieid käsitleks erakorraliste raietena. Kuna tegemist on valla kaitsealaga, siis taotluse eelnevalt kokku lepitud alal raieks saadab RMK-le vald.

Meie: Meie oleme siiski vaid raiete kooskõlastajaks. Võime teha ettepanekuid üksikute ohtlike puude raie osas, aga vald kaitseala valitsejana ei hakka tegema RMK-le ettepanekuid metsaraieks suuremal alal ega ka üldjuhul andma soovitusi metsade majandamiseks, metsakoosluste kujundamiseks vms tegevuseks, mis on eelkõige RMK kui riigimaad valitsema volitatud asutuse pädevuses.

- 8) Teie: Eraldi tuleb käsitleda ohtlike puude raiet vääriselupaikadest (VEP). Sealt saab raiuda vaid keskkonnaameti loal ja tingimustel.

Meie: VEP-ide puhul on eesmärk hoida raieid minimaalsena. Raie tuleb kõne alla vaid kohtades, kus VEP-ist läbi kulgeb või sellega külgneb tee või rada, mida inimesed sageli kasutavad ja selle ääres asub surnud ja ohtlik puu. VEP-iga seotud raied tuleb arutada läbi Keskkonnaametiga.

- 9) Teie: Ajakava võiks olla selline, et suvel jõuaks RMK oma pakkumiseni, mida siis valla ja kogukondadega arutama hakkame. Edasi toimetaks RMK vastavalt kokkulepete saavutamisele ja raie võimalustele.

Meie: Oleme nõus.

- 10) Teie: Lahendust vajab kuivanud puude raie hoonete juures, kus puuduvad ligipääsud.

Meie: Oleme nõus. Inimesi ja nende vara ohustavad surnud puud tuleb eemaldada. Kui RMK-l on konkreetseid ettepanekuid, kus ja mis meetodil neid töid teha saaks või plaanitakse, oleme valmis kuulama ja plaane üle vaatama.

- 11) Teie: Kokku tuleb leppida kogu tegevuse kommunikatsioon.

Meie: Tädu loodusõpperaja ümbruse raiete kommunikatsioon peegeldas kenasti, et vallavalitsuse ja RMK avalike suhete ning kommunikatsiooniga tegelevad üksused suudavad infot kiiresti ning asjalikult vahendada ja edastada. Ka kohaliku kogukonna liikmeid sai plaanide arutellusele kaasata. Vallavalitsus pakub alati tuge raiete kommuniqueerimisel. Kui mingi raieplaan on juba konkreetsemalt teada, võime ka koosoleku kokku kutsuda, et detailides kommunikatsiooniplaan paika panna.

Järgnevalt meiepoolseid mõtteid seoses kogukonnametsade kasutamisega. Osa oma ettepanekuid ja soove edastasime Teile 11.02.2025 kirjaga nr 15-2/638, aga toome need ka

alljärgnevalt täiendavalt välja. Soovime, et Viimsi poolsaare metsad pakuksid tulevikus vallaelanikele ja ka valla külalistele rohkem harivat, rahustavat ja tervistparandavat mõju. Näiteks näeme, et tulevikus on Viimsi valla kohaliku tasandi kaitsealadel:

- 1) rohkem metsadega seotud harivaid programme erinevas vanuses inimestele (nt liikide tundmine; seoste nägemine looduses; ellujäämine; orienteerumine);
- 2) looduses liikumise radu, mis on suunatud erinevatele sihtgruppidele (näiteks eraldi mudilastele suunatud lühike loodusõpperada; „aarete“ otsimise rada teismelistele; maastikurataste rada jalgrattasõpradele; pärandkultuurirada ajalooõpradele vm), kuid mida saab ka mitte sellesse fookusgruppi kuuluv isik läbida;
- 3) selliseid väiksemaid alasid, kus rühm, klass või ekskursioonigrupp saaks loodusõpet kas praktilises või loenguformaadis pidada (eeldab mh istumisvõimalusi, aga miks ka mitte kohta, kus mudilastel oleks nn mudaköök);
- 4) rohkem interaktiivseid ja digitaalseid lahendusi piirkonna looduse, metsamajandamise, ajaloo jmt kohta iseseisvalt looduses info hankimiseks (äpid, QR koodid jne);
- 5) loodusradadel liikujatele vahepeal jalapuhkamiseks või lihtsalt looduse nautimiseks pinke (võib-olla oleks mõnes kohas ka väike kiik);
- 6) looduses liikujatele niidetud ja viidastatud rajad (matka-, õppe- vm rajad);
- 7) rohkem infotahvleid (nii suuri kui väikeseid), mis tutvustaksid kohalikke liike, loodust, ajalugu, kultuuri jm;
- 8) rohkem puhkealasid koos selleks vajaliku taristuga (pingid, lauad, lõkkeplats/grillimiskoht jm). Loomulikult tuleb iga sellise ala puhul hoolikalt valida koht, kus mõju keskkonnale on võimalikult madal;
- 9) looduses toimuvaid näitusi;
- 10) kogukondlikke talguid, mis aitavad mh loodusradade olukorda hoida ja parandada või ka võõrliike tõrjuda või prügi koristada;
- 11) paremini tagatud see, et inimesed kaitseala metsades ATV-de, lumesaanide ja mootorrattastega ei sõidaks;
- 12) metsades vähem jäätmeid (mh haljastus- ja aiapäätmeid). Panustame sellesse kindlasti omalt poolt info edastamisega erinevate infokanalite kaudu;

Viimsi Vallavalitsus ei oota, et kõik eelnevalt väljatoodust jääks RMK kanda, vaid on valmis ise aktiivselt panustama ideede elluviimisesse (mh rahaliselt näiteks taristu rajamisse). Leiame, et parim lahendus saab sündida vaid koostöös ja pidades silmas ühiskonna ootusi ning looduse vajadusi. RMK võidaks sellest koostööst kindlasti, sest Harjumaal on surve looduses liikumiseks väga suur ja Viimsi poolsaarel asub päris ulatuslik linnalähedane metsamassiiv.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Taavi Rebane

keskkonnaosakonna juhataja

Maris Markus

602 8877 maris.markus@viimsi.ee